

Rådets og Kommissionens fælles rapport for 2015 om gennemførelse af strategirammen for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet (ET 2020)

Nye prioritetsområder for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet

(2015/C 417/04)

1. BAGGRUND

Europa står over for en række presserende opgaver: genskabelse af beskæftigelsesvækst og økonomisk genopretning, opnåelse af bæredygtig vækst, udjævning af investeringskløften, øgning af den sociale samhørighed, koordinering af en reaktion på migrationsstrømmen og højere grad af opmærksomhed omkring radikaliserings og vold. Samtidig skal Europa tackle langsigtede udfordringer, såsom aldring, tilpasning til den digitale tidsalder og konkurrence i den globale videnbaserede økonomi.

Europas politiske reaktion i henhold til Europa-Kommissionens politiske retningslinjer »En ny start for Europa: Min dagsorden for job, vækst, retfærdighed og demokratisk forandring«⁽¹⁾ markerer en ny start. Der er gode økonomiske argumenter for, at uddannelse er en vækstfremmende sektor, der kan spille en afgørende rolle under denne nye dagsorden. Investeringer i menneskelig kapital er penge, der er godt givet ud. God uddannelse er med til at fremme vedvarende økonomisk vækst samt bæredygtig udvikling. Uddannelse er en drivkraft bag forskning og udvikling, innovation, produktivitet og konkurrenceevne. Medlemsstaterne bør foretage de nødvendige investeringer i alle uddannelsessystemer for at forbedre deres effektivitet ved at forstærke arbejdsstyrkens kvalifikationer og kompetencer, så de kan blive bedre til at forudsige og opfylde de dynamiske arbejdsmarkedets hastigt skiftende behov i en økonomi, der i stigende grad er digitaliseret, og i en kontekst med teknologiske, miljømæssige og demografiske forandringer. Medlemsstaterne bør øge indsatsen for at forbedre adgangen for alle til livslang læring af høj kvalitet og gennemføre strategier for aktiv aldring, som giver mulighed for længere arbejdsliv.

De tragiske udbrud af voldelig ekstremisme i begyndelsen af 2015 var en barsk påmindelse om, at vores samfund er sårbare. Uddannelse har en vigtig rolle i at sikre, at de menneskelige værdier og samfundsværdier, som vi deler, bevares og gives videre til kommende generationer for at fremme tanke- og ytringsfrihed, social inklusion og respekt for andre samt at forebygge og tackle alle former for diskrimination, styrke undervisningen om og accepten af disse fælles grundlæggende værdier og bygge et fundament for mere inklusive samfund gennem uddannelse — allerede fra en tidlig alder⁽²⁾. Uddannelse kan bidrage til at forebygge og håndtere fattigdom og social udstødelse, fremme gensidig respekt og bygge et fundament for et åbent og demokratisk samfund, som udgør grundlaget for aktivt medborgerskab.

Samtidig står uddannelsessystemerne over for udfordringen med at sikre lige adgang til uddannelse af høj kvalitet, navnlig ved at nå ud til de dårligst stillede og integrere personer med forskellige baggrunde, herunder ved i tilstrækkeligt omfang at integrere nyligt ankomne migranter⁽³⁾ i læringsmiljøet, og dermed fremme opadgående social konvergens.

På denne baggrund yder uddannelse et væsentligt bidrag til adskillige EU-strategier og -initiativer, herunder Europa 2020-strategien, ungdomsgarantien, ungdomsbeskæftigelsesinitiativet, initiativet vedrørende det digitale indre marked, de europæiske dagsordener om sikkerhed og investeringsplanen for Europa, samtidig med at medlemsstaternes kompetence inden for deres uddannelsessystemer respekteres fuldt ud. Samarbejdet om ET 2020 supplerer den nationale indsats og støtter medlemsstaterne ved at reformere systemerne for yderligere at forbedre deres resultater gennem peerudvekslinger, gensidig læring, indsamling af dokumentation og dataindsamling.

Uddannelse giver mennesker den viden og de kvalifikationer og kompetencer, der sætter dem i stand til at udvikle sig og få indflydelse på deres situation, ved at udvide deres perspektiver, ruste dem ordentligt til deres fremtidige liv, bygge et fundament for aktivt medborgerskab og demokratiske værdier og fremme inklusion, retfærdighed og lighed.

⁽¹⁾ Forelagt af Kommissionens formand, Jean-Claude Juncker, for Europa-Parlamentet den 15. juli 2014 i Strasbourg.

⁽²⁾ Erklæring om fremme af medborgerskab og de fælles værdier frihed, tolerance og ikkediskrimination ved hjælp af uddannelse af 17. marts 2015, Paris.

⁽³⁾ Når der i denne tekst henvises til migranter, gælder følgende:

Dette berører ikke den retlige situation vedrørende adgang til uddannelse for forskellige kategorier af migranter som defineret i gældende folkeret, EU-ret og national ret.

Af Kommissionens rapport »Education and Training Monitor« 2015 fremgår det, at der fortsat er alvorlige udfordringer:

- I hele EU lever 22 % af de 15-årige ikke op til kravene i matematik. Blandt elever med lav socioøkonomisk status ligger procentsatsen bekymrende højt på 36,6 %. Derudover klarer 18 % af EU's 15-årige sig dårligt i læsning, og 17 % lever ikke op til kravene i naturvidenskab. Dårlige resultater på disse fagområder er 60 % hyppigere hos drenge end hos piger ⁽⁴⁾;
- En ud af fire voksne i Europa er fanget i en situation med lavt uddannelsesniveau — en situation, der begrænser adgangen til arbejdsmarkedet og samtidig blokerer mulighederne for yderligere uddannelse. Kun 4,4 % af de 66 mio. voksne, der i bedste fald har gennemført en uddannelse på første sekundærtrin, deltager i voksenuddannelse ⁽⁵⁾;
- Andelen af unge, der forlader skolen tidligt ⁽⁶⁾, ligger nu på 11,1 %. Der er gjort gode fremskridt hen imod det overordnede Europa 2020-mål, men der er stadig mere end 4,4 mio., der forlader skolen tidligt i hele Europa, og omkring 60 % af disse er enten erhvervsinaktive eller arbejdsløse, hvilket indebærer en større risiko for social udstødelse og mindre deltagelse i samfundet;
- Andelen af personer, der har gennemført en videregående uddannelse ⁽⁷⁾, stiger fortsat og ligger nu på 37,9 %. Også her er der gjort gode fremskridt hen imod det overordnede Europa 2020-mål, men nyuddannedes beskæftigelsesegnethed er fortsat stagnerende i hele EU.

Den omfattende midtvejsevaluering af den strategiske ramme for ET 2020, der blev udført i 2014 og udgør grundlaget for denne rapport, involverede medlemsstater og vigtige interessenter og førte til tre vigtige strategiske konklusioner:

- Værdien af en integreret ramme, der omfatter uddannelse på alle niveauer, blev bekræftet. Vore dages behov for fleksibilitet og muligheden for at skifte mellem forskellige læringserfaringer gør det nødvendigt, at der er sammenhæng mellem politikkerne vedrørende dagtilbud og skoler, videregående uddannelse, erhvervsuddannelse og voksenuddannelse, så princippet om livslang læring kan opretholdes.
- De fire strategiske mål i ET 2020 (og de nuværende EU-benchmarks) gælder stadig, da de blev formuleret på en omfattende og fremadskuende måde i Rådets konklusioner om ET 2020 i 2009, hvorved de udgør et solidt fundament for ET 2020-aktiviteter frem til 2020. Det politiske fokus skal dog justeres, så det omfatter både de presserende økonomiske og beskæftigelsesmæssige udfordringer og uddannelsens rolle i at fremme lighed og inklusion og i forbindelse med at videregive fælles europæiske værdier, interkulturelle kompetencer og aktivt medborgerskab.
- ET 2020 er en vigtig bidragsyder til den overordnede EU-dagsorden for beskæftigelse, vækst og investeringer, herunder det europæiske semester. I den forbindelse kan evidensgrundlaget og gensidig læring vedrørende udfordringerne ved reformer samt rammens landespecifikke relevans styrkes, hvor det er relevant.

I lyset af ovenstående udfordringer og strategiske konklusioner og med henblik på bedre at tilpasse ET 2020 til EU's politiske mandat og prioriteter foreslås det i denne rapport, at det europæiske samarbejde frem til 2020 styres inden for denne ramme, hvorved arbejdsrytmen øges fra tre til fem år.

2. DE VIGTIGSTE UDFORDRINGER, DER ER AFGØRENDE FOR VALGET AF FREMTIDIGE PRIORITETER

På baggrund af evalueringen og i samtidig erkendelse af forskellene mellem medlemsstaterne fremlægges i dette kapitel de vigtigste udviklinger og udfordringer inden for europæisk uddannelse, som har ført til identifikationen af de nye **prioritetsområder** og **konkrete emner** for det kommende arbejde frem til 2020.

De nye **prioritetsområder** er:

- Relevant viden og relevante kvalifikationer og kompetencer af høj kvalitet udviklet i løbet af livslange læringsforløb, der fokuserer på læringsresultaterne med henblik på beskæftigelsesegnethed, innovation, aktivt medborgerskab og trivsel
- Inkluderende uddannelse, lighed, retfærdighed, ikkediskrimination og fremme af medborgerskabskompetencer

⁽⁴⁾ Resultaterne af OECD's PISA-undersøgelse fra 2012: »Excellence through equity«.

⁽⁵⁾ »Undersøgelse om voksenkompetencer (PIAAC): Følger for uddannelsespolitikkerne i Europa«, Europa-Kommissionen (2013).

⁽⁶⁾ Andelen af befolkningen i alderen 18-24 år, som kun har fulgt sekundærundervisning på første trin eller derunder, og som ikke har nogen længere uddannelse.

⁽⁷⁾ Procentdelen af personer i alderen 30-34 år, som med vellykket resultat har gennemført en videregående uddannelse (Eurostat).

- Åben og innovativ uddannelse, herunder gennem fuld tilslutning til den digitale tidsalder
- Kraftig støtte til lærere, undervisere, skoleledere og andet undervisningspersonale
- Gennemsigtighed og anerkendelse af kvalifikationer og kompetencer for at fremme lærings- og arbejdsmobilitet
- Bæredygtige investeringer og uddannelsessystemernes kvalitet og effektivitet.

Disse prioritetsområder og de konkrete emner i tilknytning hertil er opstillet i bilaget.

2.1. Kvaliteten og relevansen af læringsresultaterne er vigtig for udviklingen af kvalifikationer og kompetencer

Det ringe niveau af grundlæggende viden og kvalifikationer i Europa hæmmer økonomisk fremgang og begrænser den enkeltes faglige, sociale og personlige realisering voldsomt. For at styrke beskæftigelsesegnethed, innovation og aktivt medborgerskab, og idet der bygges videre på henstillingen fra Europa-Parlamentet og Rådet fra 2006 om nøglekompetencer for livslang læring, skal grundlæggende kvalifikationer gå hånd i hånd med andre nøglekompetencer og holdninger: kreativitet, entreprenørskab og initiativtagning, digitale kompetencer⁽⁸⁾, kendskab til fremmedsprog, kritisk tænkning, herunder digital kunnen og mediekendskab, og kvalifikationer, der afspejler voksende behov, såsom behovene i den grønne økonomi samt i den digitale sektor og sundhedssektoren.

Kvaliteten af læringsresultater skal fremmes med henblik på livslang læring. Et flertal af medlemsstaterne har ganske vist indført omfattende strategier for livslang læring, men alle lande bør udvikle sådanne strategier og sikre muligheden for at skifte mellem forskellige former for og niveauer af læring og for at gå fra uddannelse til beskæftigelse. Dette kræver fortsat koordinering og partnerskab mellem forskellige læringssektorer og mellem uddannelsesinstitutioner og relevante interessenter.

Dagtilbud danner udgangspunktet og er en af de mest effektive måder til at højne niveauet af nøglekompetencer, men området står over for en dobbelt udfordring, der består i at sikre bredere adgang og øge kvaliteten. Tilgængeligheden af dagtilbud til børn under tre år er særlig problematisk i visse lande. Som foreslået i kvalitetsrammen for dagtilbud, som eksperter i medlemsstaterne udformede i sidste arbejdscyklus, er nogle af de centrale emner for det kommende arbejde forbedring af adgang, fokus på dårligt stillede, professionalisering af personalet og effektiv styring og finansiering samt effektive læseplaner og evalueringssystemer.

Foranstaltninger, der har til formål at mindske andelen, der forlader skolen tidligt, er blevet indført af alle medlemsstaterne, men de udgør ikke altid sammenhængende strategier, som krævet i Rådets henstilling fra 2011⁽⁹⁾, eller dertil svarende evidensbaserede politikker. Et vellykket modsvar kræver langsigtet engagement og samarbejde på tværs af sektorerne med fokus på den rette kombination af forebyggelse, hurtig indgriben og udligningsforanstaltninger. Skolebaserede politikker vedrørende den andel, der forlader skolen tidligt, bør omfatte samarbejdstilgange, aktiv involvering af forældre, partnerskaber med eksterne interessenter og samfundet, foranstaltninger til støtte for elevers trivsel samt vejledning og rådgivning af høj kvalitet, idet det sikres, at alle elever har lige muligheder for at opnå adgang til, deltage i og få gavn af uddannelse af høj kvalitet, og at alle lærende sættes i stand til at nå deres fulde potentiale.

Videregående uddannelsessystemer bør fremme vidensøkonomien og imødekomme samfundets behov. Videregående uddannelser er nødt til effektivt at kunne opfylde behovene i et samfund og på et arbejdsmarked under stadig forandring og dermed øge kvalifikationer og den menneskelige kapital i Europa og styrke dets bidrag til den økonomiske vækst. For at opnå dette bør Europa sikre, at modernisering fokuserer på synergier mellem uddannelse, forskning, innovation og beskæftigelse ved at skabe forbindelser mellem institutioner for videregående uddannelse og lokalmiljøet og regioner, gennemføre innovative tilgange til at forbedre læseplanernes relevans, herunder ved brug af informations- og kommunikationsteknologier (IKT), forbedre overgangene til beskæftigelse og styrke det internationale samarbejde. Selv om det fortsat er en udfordring for mange medlemsstater at mindske frafaldsprocenten og øge andelen af nyuddannede, navnlig blandt dårligt stillede grupper, er det en prioritet at sikre, at alle former for videregående uddannelse giver de studerende relevant viden og relevante kvalifikationer og kompetencer på højt niveau, der forbereder dem til deres fremtidige erhverv. Videregående uddannelse skal også bidrage til at forberede studerende til aktivt medborgerskab på grundlag af en holdning præget af åbenhed og kritisk tænkning samt støtte personlig udvikling, samtidig med at den til fulde udfylder sin rolle i forbindelse med formidling og frembringelse af viden.

⁽⁸⁾ Læring og tilegnelse af digitale kompetencer går videre end rent IKT-mæssige kompetencer og involverer en sikker, samarbejdsorienteret og kreativ brug af IKT, herunder kodning.

⁽⁹⁾ Det Forenede Kongerige stemte imod denne henstilling.

Erhvervsuddannelse spiller en central rolle, når det handler om at udvikle de relevante kvalifikationer. Personer med en afsluttet erhvervsuddannelse har allerede en høj beskæftigelsesfrekvens i de fleste medlemsstater. Dette skyldes også foranstaltninger, der har til formål at forbedre erhvervsuddannelsernes resultater, kvalitet og tiltrækningskraft, og som blev truffet i perioden 2011-2014 for at gennemføre de resultatmål, der er defineret i Brüggekommunikéet fra 2010 i henhold til Københavnprocessen. Der bør ske yderligere reformer i tråd med resultatmålene på mellemlang sigt som defineret i konklusionerne fra Riga af 22. juni 2015 (se bilaget). Der bør fortsat udvikles relevante kvalifikationer ved yderligere fremme af alle former for arbejdsbaseret læring, f.eks. praktikophold, lærlingeuddannelser og vekselordninger for erhvervsuddannelse, idet den europæiske alliance for lærlingeuddannelser forstærkes, der udvikles flere partnerskaber med alle interessenter på lokalt, regionalt og nationalt plan og endda til at forudsige arbejdsmarkedets behov styrkes. Samtidig bør grundlæggende faglig uddannelse og faglig videre- og efteruddannelse af lærere, undervisere og mentorer inden for erhvervsuddannelser styrkes, herunder ved hjælp af praktikophold i virksomheder og industrien, så de holdes orienteret om udviklingen på området.

Voksenuddannelse som udgangspunkt for opkvalificering, omskoling, aktivt medborgerskab og social samhørighed. På grundlag af de seneste undersøgelser ⁽¹⁰⁾ vedrørende voksnes ringe grundlæggende kvalifikationer sammenholdt med globaliseringens betydning for kvalifikationsbehovene og den høje arbejdsløshed er det nødvendigt at forstærke gennemførelsen af den nye europæiske dagsorden for voksenuddannelse. Prioriteterne bør omfatte mere effektiv forvaltning, betydelig forhøjelse af udbud og optag, en mere fleksibel tilrådsstilling, bredere adgang, tættere overvågning og bedre kvalitetssikring (se bilaget). Voksenuddannelse giver nyligt ankomne migranter og personer med migrantbaggrund mulighed for videreuddannelse eller omskoling og øger disse menneskers muligheder for at etablere sig på arbejdsmarkedet og integrere sig i samfundet.

2.2. Uddannelse og erhvervsuddannelse er afgørende med henblik på at fremme social sammenhæng, lighed, ikkediskrimination og medborgerskabskompetencer

Uligheden har ikke været højere i de seneste 30 år i de fleste europæiske lande og OECD-lande, og det har en negativ indvirkning på uddannelsesresultaterne, eftersom uddannelsessystemer har en tendens til at reproducere eksisterende socioøkonomiske mønstre. Det er derfor en prioritet at bryde cyklussen mellem generationer hvad angår ringe kvalifikationer. Et flertal af medlemsstaterne har truffet foranstaltninger til at forbedre adgangen for dårligt stillede lærende. Der eksisterer dog stadig en betydelig uddannelseskluft, og adgangen til uddannelse af god kvalitet helt ned til dagtilbudsniveauet er fortsat en udfordring i flere dele af EU. Der er brug for en effektiv indsats for at imødekomme mangfoldighed i alle dens former og tilbyde alle lærende inklusiv uddannelse med fokus på dårligt stillede grupper, såsom lærende med særlige behov, nyligt ankomne migranter, personer med migrantbaggrund og romaer. Ungdomsgarantien bør udnyttes fuldt ud (f.eks. arbejdsmarkedsformidling, lærlingeuddannelser og voksenuddannelse).

Kønsskævheder på uddannelsesområdet på grund af stadig eksisterende kønstereotyper skal tackles, og forskelle mellem kønnene for så vidt angår uddannelsesvalg skal tackles. Mobning, chikane og vold i læringsmiljøet, herunder kønsbetinget mobning og vold, kan ikke tolereres. Læringsinstitutioner og lærere, erhvervs lærere, skoleledere og andet undervisningspersonale skal rustes og støttes, så de lærende får en oplevelse af inklusion, lighed, retfærdighed, ikkediskrimination og demokratisk medborgerskab i deres læringsmiljøer. Åbne læringsmiljøer, såsom offentlige biblioteker, åbne voksenundervisningscentre og åbne universiteter, bør styrkes med henblik på at fremme social inklusion.

I uddannelsesministrenes Pariserklæring af 17. marts 2015 opfordres der til handling på alle niveauer for at styrke uddannelsens rolle til fremme af medborgerskab og fælles værdier som frihed, tolerance og ikkediskrimination, styrke social samhørighed og hjælp til unge, så de kan blive ansvarlige, åbensindede og aktive medlemmer af vores mangfoldige og inklusive samfund ⁽¹¹⁾. Uddannelse er afgørende med henblik på at forebygge og tackle marginalisering og radikaliserings. Opfølgningen på erklæringen er en vigtig prioritet i den nye arbejdsproces. Den vil have form af en fælles analyse, peerlæring, møder, formidling af god praksis og konkrete foranstaltninger understøttet af finansiering fra programmet Erasmus+ i overensstemmelse med de fire områder, der er udpeget i erklæringen: i) sikring af, at børn og unge tilegner sig sociale og interkulturelle kompetencer og medborgerskabskompetencer ved at fremme demokratiske værdier og grundlæggende rettigheder, social inklusion og ikkediskrimination samt aktivt medborgerskab, ii) styrkelse af

⁽¹⁰⁾ Jf. navnlig OECD's undersøgelse om voksenkompetencer, der er foretaget under programmet for international evaluering af voksnes kompetencer (PIAAC).

⁽¹¹⁾ Ikkeformel uddannelse er vigtig for at fremme unges sociale og demokratiske engagement, hvilket er en prioritet inden for rammerne for EU-samarbejdet på ungdomsområdet (EU-ungdomsrapporten fra 2015).

kritisk tænkning og mediekendskab, iii) fremme af uddannelse af dårligt stillede børn og unge og iv) fremme af den interkulturelle dialog gennem alle former for læring i samarbejde med andre relevante politikker og interesser.

De ovenstående indsatsområders betydning forstærkes af den aktuelle tilstrømning af migranter til Europa. Ankomsten af mennesker med forskellig baggrund er en udfordring for uddannelsessektoren og dens interesser overalt i Europa. For de migranter, der bliver i vores lande, er integrering i uddannelsessystemet et afgørende skridt på vejen mod social inklusion, beskæftigelsesegnethed, faglig og personlig udfoldelse og aktivt medborgerskab. I denne sammenhæng er den første prioritet at lette effektiv tilegnelse af værtslandets sprog. Endvidere er en vellykket integration af migranter også afhængig af, at der udvikles interkulturelle færdigheder hos lærere, erhvervs lærere, skoleledere, andet undervisningspersonale, lærende og forældre for at sikre en større parathed over for multikulturel mangfoldighed i læringsmiljøet. Migrationens europæiske dimension understreger relevansen af, at medlemsstaterne støttes fuldt ud i deres integrations tiltag, f.eks. gennem fælles analyse, peerlæring, konferencer og formidling af god praksis.

2.3. Relevant læring af høj kvalitet kræver:

En mere aktiv brug af innovative pædagogiske metoder og redskaber til udvikling af digitale kompetencer:

Uddannelse — på alle niveauer — kan have gavn af, at der indføres velafprøvede innovative pædagogiske metoder og undervisningsmateriale, der har vist sig på konkret vis at kunne bidrage til inklusiv og engageret læring for forskellige lærende. Adskillige medlemsstater har rapporteret om initiativer, der øger lærernes og de lærendes digitale kompetencer, og en tredjedel har indført nationale strategier for digitalisering af uddannelse. Der er dog stadig store udfordringer. Samfundene bliver mere og mere digitale og øger derved efterspørgslen efter digitale kompetencer. Uddannelsessystemet skal imødekomme dette behov, hvorfor der kræves investeringer i infrastruktur, organisatoriske ændringer, digitalt udstyr og digitale kompetencer hos lærere, undervisere, skoleledere og andet undervisningspersonale samt udvikling af digitale (og åbne) uddannelsesressourcer og undervisningssoftware af høj kvalitet. Uddannelse bør kunne drage fordel af udviklingen af ny IKT og indføre innovative og aktive pædagogiske metoder baseret på deltagerorienterede og projektbaserede metoder. Åbne læringsmiljøer — såsom offentlige biblioteker, åbne voksenundervisningscentre og åbne universiteter — kan være en hjælp i samarbejdet mellem uddannelsessektorerne, herunder for dårligt stillede lærende.

Solid støtte til lærere, undervisere, skoleledere og andet undervisningspersonale, der spiller en central rolle i sikringen af lærendes succes og gennemførelsen af uddannelsespolitik:

Mange medlemsstater rapporterer om foranstaltninger, der styrker læreruddannelsen, og understreger, at grunduddannelse og læreres og undviseres løbende faglige udvikling bør være egnet til formålet gennem en kombination af indhold, pædagogik og praksis. Det er fortsat en prioritet at sikre det relevante personale på alle niveauer i uddannelsessektoren med ordentlige pædagogiske kvalifikationer og kompetencer på højt niveau baseret på solid forskning og praksis. De bør uddannes til at håndtere de lærendes individuelle behov og stigende forskellighed med hensyn til deres sociale, kulturelle, økonomiske og geografiske baggrund for at kunne forebygge, at unge forlader skolen tidligt, og til at anvende innovative pædagogiske redskaber og IKT-redskaber optimalt, samtidig med at de støttes tidligt i deres karriereforløb.

Mangel på personale hindrer i stigende grad undervisning af høj kvalitet i mange lande, samtidig med at interessen for underviserfaget er stærkt dalende. Medlemsstaterne bør derfor træffe foranstaltninger med henblik på at øge underviserfagets tiltrækningskraft og status ⁽¹²⁾. Det er nødvendigt med omfattende langsigtede politikker for at sikre, at de bedst egnede kandidater med forskellige baggrunde og erfaringer udvælges, og at lærere har attraktive karriereudviklingsmuligheder, også med henblik på at modvirke de store, eksisterende kønsskævheder.

Fremme af læringsmobilitet på alle niveauer: Af den første Mobility Scoreboard (2014), der blev udarbejdet som opfølgning på Rådets henstilling fra 2011 om læringsmobilitet fremgik det, at miljøet for læringsmobilitet varierer meget mellem medlemsstaterne imellem, og der er fortsat alvorlige hindringer hvad angår information, studiestøtte og anerkendelse. Foranstaltninger vedrørende gennemsigtighed, kvalitetssikring og validering og anerkendelse af færdigheder og kvalifikationer skal overvåges og følges op. Der er brug for bedre data for at overvåge effekten af mobilitet.

Støtte til internationaliseringen inden for videregående uddannelser og erhvervsuddannelser vil fortsat være en prioritet. Dette kan omfatte politisk samarbejde med andre regioner i verden vedrørende kvalitetssikring og fremme af læringsresultater, udvikling af strategiske partnerskaber og fælles kurser og fremme af studerendes, ansattes og forskeres mobilitet samt arbejde for at fremme anvendelsen af kvalifikationer erhvervet uden for EU.

⁽¹²⁾ »Policy Measures to improve the Attractiveness of the Teaching Profession in Europe«, Europa-Kommissionen (2013).

Forstærkede og forenklede EU-redskaber inden for gennemsigtighed og anerkendelse og bedre synergi mellem dem:

Det er nødvendigt med gennemsigtigheds- og anerkendelsesredskaber for mobilitet, beskæftigelsesegnethed og livslang læring. Nogle af dem, herunder Europass, er meget udbredt. For at skabe større gennemsigtighed har de fleste medlemsstater udviklet nationale referencerammer for kvalifikationer (NQF) og henviser i disse til den europæiske referenceramme for kvalifikationer (EQF). Flere medlemsstater har gennemført det europæiske meritoverførselssystem for erhvervsuddannelse (ECVET), den europæiske referenceramme for kvalitetssikring af erhvervsuddannelse (EQAVET) og referencerammen for kvalifikationer i det europæiske område for videregående uddannelser (QF-EHEA).

Det videre arbejde bør fremme validering af ikkeformel og uformel læring samt øge gennemsigtigheden og gøre det lettere at sammenligne kvalifikationer i hele Europa. For så vidt angår nyligt ankomne migranter kan eksisterende gennemsigtighedsinstrumenter også bidrage til en bedre forståelse af kvalifikationer erhvervet uden for EU i EU og omvendt. Passende anerkendelse og validering kan støtte udbredelsen af åbne og innovative læringspraksisser, herunder dem der gør brug af digital teknologi.

Det videre arbejde bør også fokusere på at gennemføre EQF og NQF mere effektivt og på at videreudvikle EQF med henblik på at øge gennemsigtigheden og gøre det lettere at sammenligne kvalifikationer. Anvendelsen af EQF og NQF kan støtte eksisterende anerkendelsespraksisser og dermed lette anerkendelsesprocessen.

Der bør efter en indledende konsekvensanalyse endvidere navnlig lægges vægt på at forenkle og rationalisere eksisterende EU-instrumenter såsom værktøjer, portaler og andre tjenester vedrørende færdigheder og kvalifikationer, der er målrettet den brede offentlighed med henblik på at styrke udbredelsen.

Udjævning af investeringskløften: Effektiv investering i kvalitetsuddannelse er en kilde til varig vækst. De offentlige budgetter har dog været knappe siden krisen, og adskillige medlemsstater har skåret i deres uddannelsesudgifter i faste priser. Det tyder på, at medlemsstaterne har brug for hjælp til at udforme reformer, der mere effektivt giver kvalitetsuddannelse i en bred samfundsmæssig kontekst. Investeringsplanen for Europa, Erasmus+, de europæiske struktur- og investeringsfonde, herunder ungdomsbeskæftigelsesinitiativet og Horisont 2020, kan være med til at stimulere investeringerne og støtte ET 2020's politiske prioriteter, samtidig med at den stærke forbindelse til politikkerne sikres.

3. STYRING OG ARBEJDSMETODER

Styringen af ET 2020 er blevet bedre siden den fælles rapport i 2012, navnlig ved den styrkede evidensopbygning (Education and Training Monitor) og arbejdsgruppernes operationelle karakter og ved udviklingen af regelmæssigt afholdte platforme for udvekslinger mellem vigtige interessenter, såsom Education, Training and Youth Forum. Evalueringen viser, at der er konsensus omkring følgende tilgang til næste arbejdscyklus:

- **Solid analytisk evidens og overvågning af fremskridt** er nødvendig for effektiviteten af ET 2020-rammen, og udarbejdelsen af dokumentation og overvågningen vil blive gennemført i samarbejde med Eurostat, Eurydice-netværket, Cedefop, OECD og andre organisationer.
- Strømlining og **rationalisering af rapporteringen** som led i ET 2020-rammen er fortsat en prioritet, der vil blive styrket ved en forlængelse af arbejdscyklussen til fem år. Optimal udnyttelse af de analytiske og ajourførte fakta og tal, f.eks. via Eurydice-netværket og Cedefop (Det Europæiske Reference- og Ekspertisenetværk for Erhvervsrettet Uddannelse). Desuden vil der også blive taget højde for ajourførte nationale data i de landespecifikke kapitler af Education and Training Monitor, hvis de er metodologisk forsvarlige.
- **Stærkere forbindelser mellem uddannelse, erhvervsliv og forskning samt involvering af arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet** vil styrke virkningen af ET 2020 og læringssystemernes relevans med henblik på at øge Europas innovationskapacitet. Vidensalliancer og alliancer vedrørende sektorspecifikke kvalifikationer under Erasmus+, Marie Skłodowska-Curie-aktioner og Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi under Horisont 2020 er i denne henseende toneangivende. Interessenternes involvering vil også blive stimuleret gennem Education, Training and Youth Forum, det europæiske forum mellem universiteter og erhvervslivet, erhvervsuddannelses-/erhvervsforummet og tematiske fora i medlemsstaterne. Der vil blive fulgt op på samarbejdet med det europæiske civilsamfund og arbejdsmarkedets parter i Europa med henblik på at udnytte deres ekspertise og kapacitet til at lave opbyggende arbejde optimalt.

ET 2020-redskaberne har bevist deres værdi, men de har ikke altid haft en effektiv virkning på nationalt plan, navnlig på grund af manglende synkronisering af aktiviteter, mangler inden for formidling og ringe national opmærksomhed omkring nytten af resultaterne. Værktøjskassen for ET 2020 vil blive styrket:

- Kommissionen vil for at forbedre gennemsigtigheden og sammenhængen i ET 2020-aktiviteterne i samarbejde med medlemsstaterne (herunder formandskabstrioen) udarbejde en **vejledende rullende arbejdsplan for ET 2020**, der integrerer og giver et klart overblik over de centrale aktiviteter og peerlæringsbegivenheder, der er planlagt i forbindelse med de uformelle møder mellem højtstående embedsmænd, dvs. under møderne mellem generaldirektørerne for skoler, erhvervsuddannelse og videregående uddannelse (»DG-møder«) og gruppen på højt plan vedrørende uddannelse, ET 2020-arbejdsgrupperne, rådgivningsgruppen for den europæiske referenceramme for kvalifikationer og Den Stående Arbejdsgruppe om Indikatorer og Benchmarks.
- En ny generation af **arbejdsgrupper** ⁽¹³⁾ vil fra 2016 arbejde på **konkrete spørgsmål** vedrørende ET 2020 i bilaget. Deres mandater vil blive foreslået af Kommissionen og tilpasset i henhold til medlemsstaternes kommentarer, navnlig gennem Uddannelsesudvalget. Grupperne vil regelmæssigt aflægge rapport til de relevante uformelle grupper af højtstående embedsmænd (dvs. DG-møderne og gruppen på højt plan vedrørende uddannelse), der vil lede arbejdet, og til Uddannelsesudvalget, som forelægger relevante resultater for Rådet. Innovative arbejdsmetoder vil blive fremmet, og gruppernes resultater vil blive bedre formidlet med henblik på at muliggøre reel vidensdeling og fremme det opfølgende arbejde.
- **ET 2020-peerlæringsaktiviteterne**, der normalt foregår i arbejdsgrupperne, vil blive styrket, og medlemsstaterne sættes i stand til at dele lignende strategiske udfordringer vedrørende klyngesamarbejde. **Peerevalueringer**, der blev afholdt på et frivilligt grundlag som et led i gennemførelsen af den fælles rapport fra 2012, og som fokuserer på landespecifikke udfordringer, har vist sig at være nyttige i forbindelse med de uformelle DG-møder, men der er brug for mere forberedelse og interaktiv dialog. Skræddersyet **peerrådgivning** kan også benyttes med henblik på at støtte en særlig national reformdagsorden ⁽¹⁴⁾.
- **Formidlingen af god praksis** og indhøstede erfaringer, der kan omfatte relevante internationale erfaringer, vil blive styrket gennem tematiske begivenheder, udveksling af policylæring og enhver form for vidensdeling og udveksling om hvad, der virker på uddannelsesområdet. Med henblik på at fremme et effektivt udbytte af visse centrale resultater af ET 2020 blandt interessenterne på uddannelsesområdet vil der blive lagt særlig vægt på formidling af de væsentlige budskaber på EU's officielle sprog, i det omfang ressourcerne tillader det. Desuden vil der indgå ordninger vedrørende formidling i mandatet for ET 2020-grupperne, og de vil blive afspejlet i det rullende arbejdsprogram.
- **Education and Training Monitor**, der er synkroniseret med det europæiske semester og kilde til ajourført tematisk og landespecifik evidens, vil blive systematisk anvendt til at belyse politiske debatter på rådsniveau og i Europa-Parlamentet i forbindelse med drøftelser om udfordringer og reformer på uddannelsesområdet.
- Potentialet i **Erasmus+** vil blive anvendt fuldt ud for at øge virkningen af ET 2020-redskaberne, herunder gennem forankring af udarbejdelsen af policyeksperimenter i arbejdsgrupperne og ved anvendelse af evidens, der er indsamlet gennem projekter i topklasse.
- Selv om der er taget positive skridt til at fremme samarbejdet om uddannelse med Beskæftigelsesudvalget som opfølgning af den fælles rapport fra 2012, er der stadig mulighed for at undersøge, hvordan man kan forbedre dette forhold og dets struktur, f.eks. ved at tilskynde til mere evidensbaseret debat om menneskelig kapital i overensstemmelse med EPSCO-Rådets konklusioner af 9. marts 2015.
- Fremme samarbejdet, både inden for Rådet for Uddannelse, Ungdom, Kultur og Sport og med andre rådssammensætninger.

⁽¹³⁾ Disse arbejdsgrupper — først oprettet af Kommissionen i henhold til arbejdsprogrammet for uddannelse og erhvervsuddannelse 2010 for at gennemføre den åbne koordinationsmetode på uddannelsesområdet — tilbyder et forum for udveksling af god praksis på disse områder. De samler på et frivilligt grundlag eksperter fra medlemsstaterne.

⁽¹⁴⁾ Peerrådgivning er et instrument, der på et frivilligt og gennemsigtigt grundlag samler fagfolk på området fra et lille antal nationale myndigheder med henblik på at yde ekstern rådgivning til et land, der undergår en betydelig politisk udvikling. Hensigten hermed er at komme videre end informationsdeling og skabe et forum, hvor der kan findes løsninger på nationale udfordringer i en deltagerorienteret workshop.

BILAG

PRIORITETSOMRÅDER FOR EUROPÆISK SAMARBEJDE OM UDDANNELSE

Midtvejsevalueringen bekræftede relevansen af de fire **strategiske mål** for ET 2020, som Rådet fastsatte i 2009:

1. virkeliggørelse af livslang læring og mobilitet
2. højere kvalitet og større effektivitet i uddannelsen
3. lige muligheder for alle, social samhørighed og aktivt medborgerskab
4. Fremme af kreativitet og innovation, herunder iværksætterkultur, på alle uddannelsesniveauer.

Inden for disse strategiske mål fremhævede evalueringen medlemsstaternes fælles mål om at strømline de nuværende prioritetsområder for handling. Nedenstående skema foreslår at reducere antallet af **prioritetsområder** fra 13 til 6, idet hvert af dem kan bidrage til et eller flere strategiske mål for perioden frem til 2020, i fuld sammenhæng med og som bidrag til EU's overordnede politiske prioriteter.

I nedenstående skema er prioritetsområderne inddelt i **konkrete emner** som svar på Rådets anmodning om en mere konkret angivelse af fremtidige arbejdsområder. Der vil blive fulgt op på disse områder gennem arbejdsmetoderne i ET 2020 og værktøjskassen; de i) afspejler en fælles udfordring for medlemsstaterne og ii) viser en merværdi ved at imødegå dem på europæisk plan. De **konkrete emner** vil udgøre grundlaget for mandatet for næste generation af arbejdsgrupperne i ET 2020.

Medlemsstaterne udvælger afhængigt af de nationale prioriteter, i hvilke arbejds- og samarbejdsområder de ønsker at deltage.

Prioritetsområder	Konkrete emner
1 Viden, kvalifikationer og kompetencer af relevans og høj kvalitet, der er udviklet gennem livslang læring, og som fokuserer på resultaterne af læring med henblik på beskæftigelsesegnethed, innovation, aktivt medborgerskab og trivsel	<ol style="list-style-type: none"> i. Styrkelse af målrettede politiske foranstaltninger for at nedbringe ringe resultater inden for grundlæggende kvalifikationer i hele Europa, der omfatter sprog, læse- og skrivefærdigheder, matematik, naturvidenskabelige og digitale kompetencer ii. Styrket udvikling af tværgående kvalifikationer og nøglekompetencer i overensstemmelse med referencerammen om nøglekompetencer inden for livslang læring, navnlig digitale kompetencer, entreprenørskab og sprogkundskaber iii. Genindførelse og fortsættelse af strategier for livslang læring, der tackler overgangsfaserne inden for uddannelse, idet man gennem vejledning af høj kvalitet letter overgangen til og mellem erhvervsuddannelser, videregående uddannelser og voksenuddannelser, herunder ikkeformel og uformel læring, og fra uddannelse til beskæftigelse iv. Fremme af generelt retfærdig adgang til økonomisk overkommelige dagtilbud, specielt for dårligt stillede, og fremme af kvalitetsrammen på dette område v. Nedbringelse af andelen af unge, der forlader skolen tidligt, ved at støtte skolebaserede strategier med en overordnet inkluderende uddannelsesvision med den lærende i centrum og muligheder for at få »en chance til« med vægt på effektive læringsmiljøer og pædagogikker vi. Fremmet relevans af videregående uddannelse for arbejdsmarkedet og samfundet, også gennem bedre information om og foregribelse af arbejdsmarkedets behov og resultater, f.eks. sporing af nyuddannedes karriereforløb, tilskyndelse til udarbejdelse af undervisningsplaner, mere arbejdsbaseret læring og øget samarbejde mellem institutioner og arbejdsgivere

Prioritetsområder	Konkrete emner
	<p>vii. Gennemførelse af Rigamødets resultater på mellemlang sigt vedrørende erhvervsuddannelser (se detaljer i slutningen af teksten), idet den europæiske alliance for lærlingeuddannelser og evnen til at forudsige arbejdsmarkedets behov styrkes</p> <p>viii. Gennemførelse af den nye europæiske dagsorden for voksenuddannelse (se detaljer i slutningen af teksten)</p>
<p>2 Inkluderende uddannelse, ligestilling og lighed, ikkediskrimination og fremme af medborgerskabs-kompetencer</p>	<p>i. Håndtering af de lærendes stigende forskellighed og styrkelse af adgangen til inkluderende almen uddannelse af god kvalitet for alle lærende, herunder dårligt stillede grupper, såsom lærende med særlige behov, nyligt tilkomne migranter, personer med migrantbaggrund og romaer, samtidig med at diskrimination, racisme, segregering, chikane (herunder cybermobning), vold og stereotyper bekæmpes</p> <p>ii. Tackling af spørgsmålet om kønsforskelle inden for uddannelse og ulige muligheder for kvinder og mænd og fremme af mere kønsafbalancerede uddannelsesvalg</p> <p>iii. Lettelse af indvandreres effektive tilegnelse af undervisnings- og beskæftigelsesmønstre gennem formel og uformel læring</p> <p>iv. Fremme af medborgerskabskompetencer, interkulturelle og sociale kompetencer, gensidig forståelse og respekt og personlig tilegnelse af demokratiske værdier og grundlæggende rettigheder på alle uddannelsesniveauer</p> <p>v. Styrket kritisk tænkning samt cyber- og mediekompetencer</p>
<p>3 Åben og innovativ uddannelse, herunder gennem fuld tilslutning til den digitale tidsalder</p>	<p>i. Yderligere undersøgelse af potentialet i innovative og aktive pædagogiske metoder, såsom tværgående undervisning og samarbejdsmetoder, for at styrke udviklingen af relevante kvalifikationer og kompetencer på et højt niveau, idet inkluderende uddannelse fremmes, herunder for dårligt stillede og handicappede lærende</p> <p>ii. Fremmet samarbejde ved stimulering af engagementet hos lærende, lærere, undervisere, skoleledere og andet undervisningspersonale, forældre og hele lokalsamfundet som f.eks. civilsamfundsgrupper, arbejdsmarkedets parter og erhvervslivet</p> <p>iii. Øget synergi mellem uddannelse, forskning og innovationsaktiviteter med et bæredygtigt vækstperspektiv, der bygger på udvikling inden for videregående uddannelser med et nyt fokus på erhvervsuddannelser og -skoler</p> <p>iv. Øget anvendelse af IKT med henblik på at øge kvaliteten og relevansen af uddannelse på alle niveauer</p> <p>v. Fremme af tilgængeligheden og kvaliteten af åbne og digitale uddannelsesressourcer og pædagogiske metoder på alle uddannelsesniveauer i samarbejde med europæiske open sourcesamfund</p> <p>vi. Håndtering af udviklingen af digitale kompetencer på alle læringsniveauer, herunder ikkeformel og uformel, som reaktion på den digitale revolution</p>
<p>4 Stærk støtte til lærere, undervisere, skoleledere og andet undervisningspersonale</p>	<p>i. Styrket rekruttering, udvælgelse og introduktion af og for de bedste og bedst egnede kandidater til underviserfaget</p> <p>ii. Øget tiltrækningskraft, for begge køn, og status ved underviserfaget</p>

Prioritetsområder	Konkrete emner
	iii. Støtte til grunduddannelse og faglig videreuddannelse på alle niveauer, navnlig for at kunne tackle de lærendes øgede forskellighed, tidligt skolefråfald, arbejdsbaseret læring, digitale kompetencer og innovative pædagogiske metoder, herunder gennem EU-redskaber som eTwinning, School Education Gateway (skoleuddannelsesportalen) og ePlatformen for voksenuddannelse i Europa (EPALE) iv. Støtte til fremme af kvalitets undervisning på alle niveauer i forbindelse med udformningen af læreruddannelsesprogrammerne og lærings- og incitamentsstrukturer samt udforskning af nye metoder til at måle kvaliteten af læreruddannelsen
5 Gennemsigtighed og anerkendelse af færdigheder og kvalifikationer for at fremme lærings- og arbejdsmobilitet	i. Fremme af gennemsigtighed, kvalitetssikring, validering og derved anerkendelse af færdigheder og/eller kvalifikationer, herunder dem, der er tilegnet gennem digitale, online- og åbne læringsressourcer samt ikkeformel og uformel læring ii. Forenkling og rationalisering af gennemsigtigheds-, dokumentations-, validerings- og anerkendelsesredskaber, der involverer direkte kontakt til lærende, arbejdstagere og arbejdsgivere og yderligere gennemførelse af den europæiske referenceramme for kvalifikationer og de nationale referencerammer for kvalifikationer iii. Støtte til mobilitet for elever, lærlinge, studerende, lærere, undervisningspersonale og forskere iv. Udvikling af strategiske partnerskaber og fælles kurser, navnlig ved øget internationalisering af videregående uddannelser og erhvervsuddannelser
6 Bæredygtige investeringer og uddannelsessystemernes kvalitet og effektivitet	i. Udforskning af investeringsplanen for Europas potentiale inden for uddannelse, herunder ved fremme af finansieringsmodeller, der tiltrækker private aktører og kapital ii. Tilskyndelse af medlemsstaterne til at anvende evidensbaseret politikudformning, herunder evaluering og vurdering af uddannelsesordninger, med henblik på at overvåge politikker og udarbejde reformer , der mere effektivt leverer kvalitetsuddannelse iii. Fremme af innovative måder til at sikre bæredygtige investeringer i uddannelse og undersøgelse af resultatbaseret finansiering og omkostningsdeling, hvor det er hensigtsmæssigt

SPECIFIKKE PRIORITETER FOR ERHVERVSUDDANNELSE OG FOR VOKSENUDDANNELSE INDTIL 2020

Til brug for erhvervsuddannelsernes sektorrelaterede dagsordener (København-Brüggeprocessen) og for voksenuddannelser er det nødvendigt med en mere detaljeret identifikation — og godkendelse gennem denne fælles rapport — af resultatmålene/prioriteterne for perioden frem til 2020.

I. ERHVERVSUDDANNELSE

Rigakonklusionerne af 22. juni 2015 foreslog følgende nye sæt resultatmål på mellemlang sigt ⁽¹⁾ vedrørende erhvervsuddannelse for perioden 2015-2020:

— Fremme af **arbejdsbaseret læring** i enhver form med særlig vægt på lærlingeuddannelser gennem inddragelse af arbejdsmarkedets parter, virksomheder, handelskamre og udbydere af erhvervsuddannelser samt tilskyndelse til innovation og entreprenørskab

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/doc/2015-riga-conclusions_en.pdf

- Yderligere udvikling af **kvalitetssikringsmekanismer** inden for erhvervsuddannelser i overensstemmelse med EQAVET ⁽²⁾-anbefalingen og, som en del af kvalitetssikringssystemerne, etablering af varige **oplysnings- og feedbacksløjer til systemer for erhvervsrettede grunduddannelser og erhvervsrettede efter- og videreuddannelser** ⁽³⁾ baseret på læringsresultater
- Øget **adgang til erhvervsuddannelser og kvalifikationer for alle** gennem mere fleksible systemer, hvor det er muligt at skifte mellem forskellige retninger, navnlig ved at tilbyde effektive og integrerede vejledningstjenester og ved at gøre validering af ikkeformel og uformel læring mulig.
- Yderligere styrkelse af **nøglekompetencer** i læseplanerne for erhvervsuddannelser og mere effektive muligheder for at tilegne sig eller udvikle disse kvalifikationer gennem erhvervsrettede grunduddannelser og erhvervsrettede efter- og videreuddannelser
- Introduktion af systematiske tilgange til og muligheder for **grundlæggende faglig uddannelse og faglig videre- og efteruddannelse af lærere, undervisere og mentorer** inden for erhvervsuddannelser i både skole- og arbejdsbaserede rammer.

II. VOKSENUDDANNELSE

Den nye europæiske dagsorden for voksenuddannelse ⁽⁴⁾, som Rådet vedtog i 2011, skitserede en række prioriterede områder for perioden 2012-2014, men satte dem i et langsigtet perspektiv tilpasset de fire strategiske mål for ET 2020. De specifikke prioriteter, som medlemsstaterne med Europa-Kommissionens støtte skulle koncentrere sig om indtil 2020 for at gennemføre dagsordenens langsigtede vision, er følgende:

- **Styring:** sikre sammenhængen mellem voksenuddannelse og andre politikområder, forbedre koordinationen, effektiviteten og relevansen i forhold til behovene i samfundet, økonomien og miljøet, i relevant omfang øge såvel private som offentlige investeringer.
- **Udbud og optag:** udvide udbuddet betydeligt af voksenuddannelser af høj kvalitet, navnlig inden for læse- og skrivefærdigheder, talfærdighed og digitale kompetencer, og øge optaget gennem effektive tilgange til kontakt, vejledning og motivation, der er målrettet grupperne med det største behov
- **Fleksibilitet og adgang:** udvide adgangen ved at øge tilgængeligheden af arbejdsbaseret læring og gøre effektiv brug af IKT, indføre procedurer til at identificere og vurdere kvalifikationer hos voksne med ringe kvalifikationer og give tilstrækkeligt med nye chancer til at få en anerkendt EQF-kvalifikation til dem, der ikke har EQF-kvalifikationer på niveau 4
- **Kvalitet:** forbedre kvalitetssikring, herunder overvågning og konsekvensanalyse, forbedre voksenunderviseres grunduddannelse og videre- og efteruddannelse og indsamle de nødvendige data om behovene for effektivt at kunne målrette og udarbejde udbuddet.

⁽²⁾ EUT C 155 af 8.7.2009.

⁽³⁾ EUT C 324 af 1.12.2010, s. 5.

⁽⁴⁾ EUT C 372 af 20.12.2011, s. 1.